EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 22.7.2019.
COM(2019) 342 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Kopējā pārskatīšana par to, kā tiek īstenots Nolīgums starp Eiropas Savienību un Amerikas Savienotajām Valstīm par tādu finanšu ziņojumapmaiņas datu apstrādi un nodošanu, kurus Eiropas Savienība dara pieejamus ASV, lai īstenotu Teroristu finansēšanas izsekošanas programmu

{SWD(2019) 301 final}

Nolīgums starp Eiropas Savienību un Amerikas Savienotajām Valstīm par tādu finanšu ziņojumapmaiņas datu apstrādi un nodošanu, kurus Eiropas Savienība dara pieejamus Amerikas Savienotajām Valstīm, lai īstenotu Teroristu finansēšanas izsekošanas programmu (*TFTP*), stājās spēkā 2010. gada 1. augustā[1].

Procedūras jautājumi

Nolīguma 13. pantā ir paredzētas aizsardzības pasākumu, kontroles pasākumu un savstarpīguma noteikumu kopīgas pārskatīšanas, ko veic pārskatīšanas grupas no Eiropas Savienības un ASV, kurās ir iekļauta Eiropas Komisija, ASV Valsts kases departaments ("Valsts kase") un pārstāvji no divām datu aizsardzības iestādēm no ES dalībvalstīm, un kurās var iekļaut arī drošības un datu aizsardzības ekspertus, kā arī personas ar pieredzi tieslietās.

Šis ziņojums attiecas uz Nolīguma piekto kopīgo pārskatīšanu kopš tā stāšanās spēkā un aptver trīsdesmit piecu mēnešu laikposmu no 2016. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 30. novembrim. Nolīguma pirmā kopīgā pārskatīšana, ko veica 2011. gada februārī[2], aptvēra pirmos sešus mēnešus pēc Nolīguma stāšanās spēkā (no 2010. gada 1. augusta līdz 2011. gada 31. janvārim), savukārt otrā kopīgā pārskatīšana, kura tika veikta 2012. gada oktobrī[3], aptvēra turpmākos divdesmit mēnešus (no 2011. gada 1. februāra līdz 2012. gada 30. septembrim). Trešā kopīgā pārskatīšana, kas tika veikta 2014. gada aprīlī, aptver septiņpadsmit mēnešu laikposmu (no 2012. gada 1. oktobra līdz 2014. gada 28. februārim)[4]. Ceturtā kopīgā pārskatīšana, kas tika veikta 2016. gada martā, aptver divdesmit divu mēnešu laikposmu (no 2014. gada 1. marta līdz 2015. gada 31. decembrim)[5]. Komisija 2013. gada 27. novembrī pieņēma Paziņojumu par Komisijas un Valsts kases kopīgo ziņojumu par *TFTP* pārsūtīto datu vērtību, ko sniedz saskaņā ar Nolīguma 6. panta 6. punktu[6].

Saskaņā ar Nolīguma 13. panta 3. punktu pārskatīšanas nolūkā Eiropas Komisija pārstāvēja Eiropas Savienību, savukārt Valsts kase pārstāvēja Amerikas Savienotās Valstis. ES pārskatīšanas grupu vadīja Komisijas augsta ranga ierēdnis, un tajā kopumā darbojās divi Komisijas darbinieki, kā arī pārstāvji no divām datu aizsardzības iestādēm.

Piektā kopīgā pārskatīšana tika veikta divos galvenajos posmos, proti, 2019. gada 15. janvārī Hāgā Eiropola telpās un 2019. gada 31. janvārī un 1. februārī Vašingtonā Valsts kasē.

Šis ziņojums balstās uz informāciju, kas ietverta rakstiskajās atbildēs, kuras Valsts kase sniedza uz ES anketu, kas bija nosūtīta pirms pārskatīšanas, informāciju, kura iegūta diskusijās ar Valsts kases darbiniekiem un ASV pārskatīšanas grupas dalībniekiem, kā arī informāciju, kas ietverta citos publiski pieejamos Valsts kases dokumentos. Turklāt ziņojumā ir ņemta vērā informācija, ko pārskatīšanas laikā sniedza Eiropola darbinieki, tostarp Eiropola

[1] OV L 195, 27.7.2010., 5. lpp.
[2] SEC(2011) 438 final.
[3] SWD(2012) 454 final.
[4] COM(2014) 513 final un SWD(2014) 264 final, 11.8.2014.
[5] COM(2017) 31 final un SWD(2017) 17 final, 19.1.2017.
[6] COM(2013) 843 final, 27.11.2013.

datu aizsardzības inspektora iesniegtie dati. Pieejamās informācijas papildināšanas nolūkā Komisija arī tikās ar izraudzīto pakalpojumu sniedzēju un saņēma no tā informāciju, kā arī rīkoja 2019. gada 3. aprīlī sanāksmi, lai saņemtu atsauksmes no dalībvalstīm par Nolīgumā izklāstīto noteikumu savstarpīgumu.

Ieteikumi un secinājums

Pamatojoties uz informāciju un paskaidrojumiem, kas saņemti no Valsts kases, Eiropola, izraudzītā pakalpojumu sniedzēja un neatkarīgajiem uzraudzītājiem, attiecīgo dokumentu un *TFTP* sniegtajos datos veikto meklējumu pēc nejaušības principa veidotās izlases pārbaudi, Komisija ir guvusi pārliecību, ka Nolīgums un tā aizsardzības un kontroles pasākumi tiek pienācīgi īstenoti.

Eiropols savus pārbaudes uzdevumus veic pilnīgā saskaņā ar 4. pantu, pamatojoties uz sīku un regulāri atjauninātu apliecinošo dokumentāciju, ko tas saņem no Valsts kases. Pārraudzības mehānisms darbojas sekmīgi, un ar to tiek efektīvi nodrošināts, ka datu apstrāde atbilst 5. pantā paredzētajiem nosacījumiem. Visi neizmantotie dati saskaņā ar Nolīguma 6. panta 4. punktu tiek dzēsti vēlākais piecus gadus pēc to saņemšanas.

TFTP joprojām ir svarīgs instruments nolūkā iegūt savlaicīgu, precīzu un uzticamu informāciju par darbībām, kas saistītas ar iespējamām teroristu plānošanas un finansēšanas darbībām. Tā palīdz identificēt un izsekot teroristus un viņu atbalsta tīklus visā pasaulē. Šajā pārskata periodā Eiropas Savienība ir turpinājusi gūt ievērojamu labumu no *TFTP*. Līdz ar terora aktu skaita pieaugumu kopš 2015. gada šī programma ir kļuvusi par aizvien svarīgāku instrumentu. Dažos gadījumos, pamatojoties uz saskaņā ar Nolīgumu sniegto informāciju, tika sāktas konkrētas izmeklēšanas saistībā ar teroristu uzbrukumiem ES teritorijā.

Attiecībā uz potenciālu panākt turpmākus uzlabojumus Komisija iesaka, lai Valsts kase, ik gadu izvērtējot savus saskaņā ar 4. pantu iesniegtos lūgumus, novērtētu ziņojumu veidus un ģeogrāfiskos reģionus, kuros ir visvairāk un vismazāk atbilsmju *TFTP* meklējumiem. Šāda novērtējuma rezultāti būtu jāiekļauj un jāņem vērā turpmākajos lūgumos, kurus iesniedz saskaņā ar 4. pantu. Tā rezultātā lūgumi varētu būt precīzāk formulēti, lai līdz minimumam samazinātu no izraudzītā pakalpojumu sniedzēja pieprasīto datu apjomu atbilstīgi 4. panta 2. punktam. Turklāt Komisija iesaka Valsts kasei uzlabot savus mehānismus nolūkā pārskatīt nepieciešamību saglabāt tā dēvētos "izgūtos datus", lai tādējādi nodrošinātu, ka šie dati tiek saglabāti tikai tik ilgi, cik tas ir vajadzīgs konkrētajai izmeklēšanai vai kriminālvajāšanai, kurai tos izmanto (6. panta 7. punkts). Šajā kontekstā Komisija arī aicina dalībvalstis informēt Eiropolu (tam darbojoties kā vienotajam kontaktpunktam (*Single Point of Contact – SPoC*) saistībā ar turpmāko, Valsts kasei adresēto informāciju) gadījumos, kad lieta tiek pilnībā pabeigta, kā rezultātā principā būtu jādzēš izgūtie, ar minēto lietu saistītie dati. Īpaša uzmanība būtu arī jāpievērš tiem izgūtajiem datiem, kurus aplūko Valsts kases analītiķi, taču kuri būtiskuma apsvēruma dēļ netiek izplatīti tālāk konkrētas izmeklēšanas kontekstā.

Turklāt dalībvalstīm būtu jāsniedz regulāras atsauksmes Eiropolam par to, kāda pievienotā vērtība ir informācijai, kas ar *TFTP* palīdzību ir saņemta no Valsts kases; šādas regulāras atsauksmes, kas vajadzības gadījumā tiek nosūtītas tālāk Valsts kasei, varētu vēl vairāk

uzlabot tās informācijas kvalitāti un kvantitāti, ar kuru apmainās saskaņā ar 9. un 10. pantu. Komisija atzinīgi vērtē Eiropola darbu un mudina to turpināt savus centienus aktīvi veicināt izpratni par *TFTP* un atbalstīt dalībvalstis, kuras lūdz Eiropola padomu un vēlas izmantot tā pieredzi par to, kā sagatavot mērķtiecīgus lūgumus, kas paredzēti 10. pantā.

Komisija norāda, ka procedūras, ar kurām apstrādā personu pieprasījumus par to, vai viņu datu aizsardzības tiesības ir tikušas ievērotas saskaņā ar Nolīgumu, šķiet, darbojas efektīvi. Tomēr Komisija iesaka Valsts kasei nodrošināt to, ka šādas pārbaudes aptver visas attiecīgās Nolīgumā paredzētās tiesības, tostarp nodrošināt, ka meklēšanu datos veic tikai tad, ja jau iepriekš ir bijusi informācija vai pierādījumi, kuru dēļ ir pamats uzskatīt, ka meklēšanas subjekts ir saistīts ar terorismu vai tā finansēšanu.

Komisija pauž gandarījumu par ASV iestāžu pastāvīgo pārredzamību informācijas apmaiņā, kas apliecina *TFTP* nozīmi starptautisko pretterorisma pasākumu kontekstā. Sīkāka informācija par to, kā *TFTP* ietvaros sniegtos datus var izmantot un kā tie tiek izmantoti, kā arī konkrēti gadījumi, kas aprakstīti Kopīgajā ziņojumā par *TFTP* pārsūtīto datu vērtību un šīs pārskatīšanas kontekstā, uzskatāmi izskaidro *TFTP* darbību un šīs programmas pievienoto vērtību.

ASV iestādes ir plaši izmantojušas Nolīguma 9. pantā paredzēto iespēju ar *TFTP* palīdzību iegūto informāciju uzreiz sniegt ES iestādēm. Turklāt Eiropols pārskata periodā ir proaktīvi iesniedzis vairākus lūgumus saskaņā ar Nolīguma 10. pantu. Tas ir palīdzējis vairot ES iestāžu izpratni par *TFTP*, kā rezultātā šīs iestādes sāka vairāk izmantot *TFTP*. ES iestādes norādīja, ka informāciju, kuru Valsts kase ir sniegusi papīra formātā, varētu apstrādāt efektīvāk, ja tā tiktu iesniegta digitāli. Komisija aicina Valsts kasi un Eiropolu apsvērt veidus, kā atvieglot šādas informācijas apstrādāšanu, ievērojot *TFTP* drošības noteikumus.

Nolīguma regulārai pārskatīšanai ir būtiska loma tā pareizas īstenošanas nodrošināšanā, uzticības gaisotnes veidošanā starp līgumslēdzējām pusēm un paļāvības sniegšanā ieinteresētajām personām par *TFTP* instrumenta lietderību. Komisija un Valsts kase ir vienojušās nākamo kopīgo pārskatīšanu saskaņā ar Nolīguma 13. pantu veikt 2021. gada sākumā.

Nolīguma darbība, kopīgās pārskatīšanas process, tās rezultāti un ieteikumi ir sīkāk aprakstīti šā ziņojuma pielikumā pievienotajā dienestu darba dokumentā.